

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жергілікті полиция қызметінің жұмысы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2015 жылғы 2 қарашадағы № 388-V ҚРЗ

Р Қ А О - н ы ң е с к е р т п е с і !

Осы Заң 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2014 ж., № 18-I, 18-II, 92-құжат; № 21, 122-құжат; № 23, 143-құжат; № 24, 145, 146-құжаттар; 2015 ж., № 1, 2-құжат; № 2, 6-құжат; № 7, 33-құжат; № 8, 44, 45-құжаттар; № 9, 46-құжат; № 10, 50-құжат; № 11, 52-құжат; № 14, 71-құжат; № 15, 78-құжат; № 16, 79-құжат) :

685-баптың екінші бөлігінің 1), 2), 3) және 5) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын :

«1) осы Кодекстің ішкі істер органдарының ведомстволық бағыныстылығына жатқызылған барлық баптары бойынша – ішкі істер органдарының, жергілікті полиция қызметінің бастықтары мен олардың орынбасарлары;

2) осы Кодекстің 146, 147, 192, 197, 198, 204, 364, 382 (бірінші бөлігінде), 383 (бірінші және екінші бөліктерінде), 386, 395 (бірінші бөлігінде), 396 (бірінші бөлігінде), 408, 433 (бірінші бөлігінде), 437, 438 (бірінші және екінші бөліктерінде), 440 (бірінші, екінші және үшінші бөліктерінде), 441, 443, 444 (екінші бөлігінде), 449 (бірінші бөлігінде), 484, 487, 492, 493, 494, 505 (бірінші бөлігінде), 510, 512 (бірінші бөлігінде), 513 (бірінші бөлігінде), 514 (бірінші бөлігінде), 515, 517 (бірінші және үшінші бөліктерінде), 518, 519 (бірінші, үшінші, бесінші және алтыншы бөліктерінде)-баптарында көзделген әкімшілік құқық бұзушылықтар үшін – қалалық, аудандық, кенттік полиция бөлімдерінің, бөлімшелерінің, ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің бастықтары мен олардың орынбасарлары;

3) осы Кодекстің 196, 197, 204, 382 (бірінші бөлігінде), 440 (бірінші, екінші және үшінші бөліктерінде), 441, 443, 444 (екінші бөлігінде), 449 (бірінші бөлігінде), 484, 487, 510, 513 (бірінші бөлігінде), 514 (бірінші бөлігінде), 515, 519 (бірінші, үшінші, бесінші және алтыншы бөліктерінде), 559 (бірінші, екінші, төртінші және бесінші бөліктерінде), 560, 562, 564 (төртінші бөлігінде), 566, 621 (бірінші бөлігінде), 630 (бірінші бөлігінде)-баптарында көзделген әкімшілік құқық бұзушылықтар үшін – ішкі істер органдарының желілік бөлімдерінің, бөлімшелерінің бастықтары;»;

«5) осы Кодекстің 590 (үшінші, сегізінші және оныншы бөліктерінде), 591 (екінші бөлігінде), 592 (үшінші және төртінші бөліктерінде), 593 (сегізінші бөлігінде), 594 (төртінші бөлігінде), 595 (төртінші бөлігінде), 596 (төртінші бөлігінде), 597 (бесінші және алтыншы бөліктерінде), 598 (үшінші бөлігінде), 599 (екінші бөлігінде), 600 (екінші бөлігінде), 601 (екінші бөлігінде), 602 (екінші бөлігінде), 603 (үшінші бөлігінде), 606 (бірінші бөлігінде), 609 (екінші бөлігінде), 612 (төртінші, бесінші және алтыншы бөліктерінде), 613 (он үшінші бөлігінде), 614, 615 (үшінші бөлігінде), 617, 619, 630, 631, 632-баптарында көзделген әкімшілік құқық бұзушылықтар үшін – ішкі істер органдарының әкімшілік полициясы комитетінің төрағасы және басқармаларының, бөлімдерінің, бөлімшелерінің, жергілікті полиция қызметінің бастықтары мен олардың о р ы н б а с а р л а р ы ; » .

2. «Бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған адамдарды әкімшілік қадағалау туралы» 1996 жылғы 15 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1996 ж., № 13, 272-құжат; 2002 ж., № 18, 159-құжат; 2005 ж., № 13, 53-құжат; 2007 ж., № 5-6, 40-құжат; 2009 ж., № 24, 122 - құжат; 2014 ж., № 14, 84 - құжат):
1) 5 - б а п т а :

бірінші бөліктің үшінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:
«осы Заңның 2-бабының «в» тармақшасында аталған адамдарға ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі бастығының уәжді ұсынуы бойынша бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған адамның тұрғылықты жеріндегі аудандық (қалалық) соттың судьясы жеке өзі сот отырысында белгілейді.»;
алтыншы бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«Судьяның қаулысы өзіне қатысты қадағалау белгіленген адамның тұрғылықты жеріндегі ішкі істер органдарының аудандық (қалалық) жергілікті полиция қызметінің бастығына, ал осы Заңның 2-бабының «а» және «б» тармақшаларында көзделген жағдайларда түзеу мекемесінің бастығына орындау үшін жіберіледі.»;
2) 10-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«10-бап. Әкімшілік қадағалауды белгілеу, ұзарту немесе шектеулерді өзгерту туралы қаулыны қадағалауға алынған адамға хабарлау

Әкімшілік қадағалауды белгілеу не қадағалауды жүзеге асырған кезде мерзімді ұзарту немесе шектеулерді өзгерту туралы судьяның қаулысын қадағалауға алынған адамға қолын қойғыза отырып, ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің бастығы, ал бас бостандығынан айыру орындарындағы адамға түзеу мекемесінің бастығы хабарлайды. Бұл ретте, қадағалауға алынған адамға оның міндеттері, әкімшілік қадағалау қағидаларын бұзғаны үшін жауаптылығы, ал бас бостандығынан айыру орындарынан босатылар алдында өзіне қатысты қадағалау белгіленген адамға тандаған тұрғылықты жеріне айқындалған мерзімде келмегені үшін жауаптылығы

түсіндіріледі.» ;

3) 15-бап мынадай редакцияда жазылсын:
«15-бап. Әкімшілік қадағалауды тоқтату тәртібі

Осы Заңның 14-бабының «а», «в», «г», «д» және «е» тармақшаларында көзделген жағдайларда әкімшілік қадағалауды жүзеге асыратын ішкі істер органының қызметкері әкімшілік қадағалауды тоқтату туралы қаулы шығарып, оны ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің бастығы бекітеді.

Осы Заңның 14-бабының «б» тармақшасында көзделген жағдайда ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің бастығы әкімшілік қадағалауды мерзімінен бұрын тоқтату туралы сотқа уәжді ұсыну жібереді, ол он күн мерзімде қ а р а л у ғ а т и і с .

Судьяның немесе ішкі істер органының әкімшілік қадағалауды тоқтату туралы қаулысы қадағалауға алынған адамға қолын қойғыза отырып хабарланады.».

3. «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2001 ж., № 3, 17-құжат; № 9, 86-құжат; № 24, 338-құжат; 2002 ж., № 10, 103-құжат; 2004 ж., № 10, 56-құжат; № 17, 97-құжат; № 23, 142-құжат; № 24, 144-құжат; 2005 ж., № 7-8, 23-құжат; 2006 ж., № 1, 5-құжат; № 13, 86, 87-құжаттар; № 15, 92, 95-құжаттар; № 16, 99-құжат; № 18, 113-құжат; № 23, 141-құжат; 2007 ж., № 1, 4-құжат; № 2, 14-құжат; № 10, 69-құжат; № 12, 88-құжат; № 17, 139-құжат; № 20, 152-құжат; 2008 ж., № 21, 97-құжат; № 23, 114, 124-құжаттар; 2009 ж., № 2-3, 9-құжат; № 24, 133-құжат; 2010 ж., № 1-2, 2-құжат; № 5, 23-құжат; № 7, 29, 32-құжаттар; № 24, 146-құжат; 2011 ж., № 1, 3, 7-құжаттар; № 2, 28-құжат; № 6, 49-құжат; № 11, 102-құжат; № 13, 115-құжат; № 15, 118-құжат; № 16, 129-құжат; 2012 ж., № 2, 11-құжат; № 3, 21-құжат; № 5, 35-құжат; № 8, 64-құжат; № 14, 92-құжат; № 23-24, 125-құжат; 2013 ж., № 1, 2, 3-құжаттар; № 8, 50-құжат; № 9, 51-құжат; № 14, 72, 75-құжаттар; № 15, 81-құжат; № 20, 113-құжат; № 21-22, 115-құжат; 2014 ж., № 2, 10-құжат; № 3, 21-құжат; № 7, 37-құжат; № 8, 49-құжат; № 10, 52-құжат; № 11, 67-құжат; № 12, 82-құжат; № 14, 84, 86-құжаттар; № 19-I, 19-II, 94, 96-құжаттар; № 21, 118, 122-құжаттар; № 22, 131-құжат; 2015 ж., № 9, 46-құжат):

1) 6-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы 5-1), 6-1) тармақшалармен т о л ы қ т ы р ы л с ы н :

«5-1) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен, әкімнің ұсынуы бойынша ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі басшысының лауазымына кандидатураны келісу»;»;

«6-1) ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі басшыларының есептерін қарау және олардың қызметін бағалау»;»;

2) 2 9 - б а п т а :

1 - тармақтың 4) тармақшасында:

төртінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен нысанды киім киіп жүру құқығы берілген және әскери немесе өзге арнаулы атақ берілетін басшыларды қоспағанда, облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджетінен қаржыландырылатын атқарушы органдар басшыларын;»;
мынадай мазмұндағы бесінші абзацпен толықтырылсын:

«тиісті мәслихаттың келісімімен ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі басшыларын лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті полиция қызметі басшысының лауазымына кандидатураны Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі ұсынады. Ауданның (қаланың, қаладағы ауданның) жергілікті полиция қызметі басшысының лауазымына кандидатураны облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті полиция қызметінің басшысы ұсынады. Жергілікті полиция қызметі басшыларының лауазымына кандидаттар Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі бекіткен біліктілік талаптарына сәйкес, ішкі істер органдарында кадр резервінде тұрған полиция қызметкерлері қатарынан тағайындалады. Ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі басшыларының лауазымында болу мерзімі тағайындалған кезден бастап бес жылдан аспауға тиіс. Ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің басшылары лауазымында болу мерзімін тиісінше Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің, облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті полиция қызметі басшысының ұсынуы бойынша тиісті мәслихаттың келісімімен облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың әкімі ұзартуы мүмкін. Жергілікті бюджеттерден қаржыландырылатын ішкі істер органдары бөлімшелерінің басқа басшыларын лауазымға тағайындау және одан босату Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады;»;

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың әкімі ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің алдына тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің аумағында құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету жөнінде міндеттер қояды, олардың орындалуын бақылайды, жылына екі реттен сиретпей ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі басшысының тиісті есептерін тыңдайды.»;

3) 3 3 - б а п т а :

1-тармақ мынадай мазмұндағы 4-1) тармақшамен толықтырылсын:

«4-1) облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың әкіміне ауданның (қаланың, қаладағы ауданның) жергілікті полиция қызметінің басшысын атқаратын лауазымынан босату туралы ұсыну енгізуге құқылы;»;

мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:

«1-1. Ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) әкімі ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің алдына тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің аумағында

құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету жөнінде міндеттер қояды, олардың орындалуын бақылайды, жылына екі реттен сиретпей ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі басшысының тиісті есептерін тыңдайды.».

4. «Қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге азаматтардың қатысуы туралы» 2004 жылғы 9 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2004 ж., № 18, 104-құжат; 2011 ж., № 11, 102-құжат; 2014 ж., № 14, 84-құжат; № 16, 90-құжат):

3-баптың 2-тармағы мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын: «3-1) азаматтарды қоғамдық тәртіпті сақтауға тарту жөнінде шаралар қолданады;».

5. «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» 2009 жылғы 4 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2009 ж., № 23, 114-құжат; 2013 ж., № 14, 75-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 3, 21-құжат; № 14, 84-құжат; № 19-I, 19-II, 94, 96-құжаттар):

20-баптың 1-тармағының бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Жәбірленушінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында және Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген тәртіппен әкімшілік ұстауды жүргізу не Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексінің 128-бабында көзделген тәртіппен ұстау үшін негіздер болмаған кезде ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметінің бастығы не оның орынбасары, учаскелік полиция инспекторы не кәмелетке толмағандар істері жөніндегі учаскелік полиция инспекторы жәбірленушінің пікірін ескере отырып, қорғау нұсқамасын шығарады, ол тұрмыстық зорлық-зомбылық жасаған не оны жасау қаупін төндіретін адамға орындау үшін қолхатпен беріледі. Қол қоюдан бас тартылған жағдайда бұл жайында қорғау нұсқамасына жазылады.».

6. «Құқық бұзушылық профилактикасы туралы» 2010 жылғы 29 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2010 ж., № 8, 40-құжат; № 24, 149-құжат; 2012 ж., № 3, 26-құжат; № 5, 41-құжат; 2013 ж., № 9, 51-құжат; № 14, 75-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 3, 21-құжат; № 14, 84-құжат; № 21, 122-құжат):

6-баптың 2-тармағының 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) құқық бұзушылықтар профилактикасына қатысатын азаматтардың және ұйымдардың есебін жүргізеді, азаматтарды және ұйымдарды қоғамдық тәртіпті сақтауға тарту жөнінде шаралар қолданады, оларды көтермелеудің түрлері мен тәртібін айқындайды;».

7. «Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары туралы» 2014 жылғы 23 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2014 ж., № 8, 48-құжат; № 16, 90-құжат; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 23, 143-құжат; 2015 ж., № 1, 2-құжат; № 16, 79-құжат):

1) 7-баптың 2-тармағының үшінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Әкімшілік полиция жергілікті полиция қызметінен, азаматтық және қызметтік қару айналымы саласындағы бақылау бөлімшелерінен, көші-қон полициясынан, уақытша ұстау изоляторларынан, айдауыл қызметі бөлімшелерінен және қоғамдық тәртіпті сақтауды жүзеге асыратын өзге де бөлімшелерден тұрады.»;

2) 3-тарау мынадай мазмұндағы 9-1-баппен толықтырылсын:
«9-1-бап. Жергілікті полиция қызметі

1. Жергілікті полиция қызметі учаскелік полиция инспекторлары бөлімшелерінен, кәмелетке толмағандар істері, әйелдерді зорлық-зомбылықтан қорғау жөніндегі бөлімшелерден, жол-патрульдік полициясынан, табиғатты қорғау полициясынан, қабылдау-бөлу орындарынан және арнаулы қабылдау орындарынан тұрады.

2. Жергілікті полиция қызметінің және оның қызметкерлерінің міндеттері, құзыреті, өкілеттіктері осы Заңда белгіленеді.

3. Жергілікті полиция қызметі қызметкерлерінің құқық қорғау органдарының қызметкерлері деген бірыңғай құқықтық мәртебесі бар, оларды материалдық қамтамасыз ету және әлеуметтік қорғау Қазақстан Республикасының заңнамасында регламенттеледі.

4. Жергілікті полиция қызметінің жұмысы мынадай негізгі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

- 1) құқық бұзушылықтар профилактикасы;
- 2) қоғамдық тәртіпті сақтау;
- 3) жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- 4) қылмыстық құқық бұзушылықтардың алдын алу және жолын кесу;
- 5) әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізу және қылмыстық теріс қылықтар бойынша хаттамалық нысанда сотқа дейінгі тергеп-тексеру.

Жергілікті полиция қызметінің қызметкерлерін Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделмеген міндеттерді орындауға тартуға жол берілмейді.

5. Жергілікті полиция қызметі бастығының лауазымы аумақтық ішкі істер органы бастығының орынбасары лауазымына теңестіріледі.

6. Жергілікті полиция қызметінің бастығы өкілді және атқарушы органдардың алдында – жылына екі реттен сиретпей, халықтың алдында жылына бір рет жергілікті полиция қызметінің жұмысы туралы есеп береді.

7. Учаскелік полиция инспекторы тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің аумағындағы әкімшілік учаскеде тұратын халықтың алдында тоқсанына бір реттен сиретпей есеп береді. » ;

3) 10-бап мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:
«2-1) ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі туралы ережені бекітеді;
» ;

4) 11-бапта:

24) тармақша мынадай мазмұндағы үшінші абзацпен толықтырылсын:

«ішкі істер органдарының жергілікті полиция қызметі туралы ережені»;»;

2 5) т а р м а қ ш а д а :

мынадай мазмұндағы төртінші абзацпен толықтырылсын:

«жергілікті полиция қызметінің қызметкерлерін лауазымға тағайындау тәртібін»;»;

он төртінші абзац мынадай редакцияда жазылсын:

«аумақтық ішкі істер органдары жанындағы консультативтік-кеңесші органдар туралы үлгілік ережені»;»;

5) 12-баптың 1-тармағының 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) республикалық бюджеттен қаржыландырылатын аумақтық органдар аппараттары ахуалдық орталығының электрондық пошта, бейне конференциялық байланыс және бейнебақылау жүйесінің көрсетілетін қызметтеріне арналған шығындарды қоспағанда, жанар-жағармай материалдарын сатып алуды, сондай-ақ аумақтық ішкі істер органдарының, оның ішінде жергілікті полиция қызметінің коммуналдық қызметтер көрсетуге, электр энергиясына, жылу беруге және байланыс қызметтерін көрсетуге ақы төлеу жөніндегі шығындарын қоса алғанда, қызметтік үй-жайларды, радиобайланыс құралдарын, мобильді және портативті бейнетіркегіштерді, көлік құралдарын күтіп-ұстауды, оларға қызмет көрсетуді және жөндеуді қамтамасыз етеді»;»;

6) 13-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Ішкі істер органдарының қызметіне халықтың сенімін арттыру мақсатында азаматтық қоғам институттарымен өзара іс-қимыл жүзеге асырылады және қоғамдық бақылау жүйесі қолданылады. Қоғамдық бақылауды жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қоғамдық байқау комиссиялары және Қоғамдық кеңес құрылады .

Ішкі істер министрлігі және оның аумақтық органдары: ішкі істер органдары қызметінің ашықтығын қамтамасыз етуде оларға жәрдем көрсету ;

Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген қызметтік этика нормаларын бұзатын ішкі істер органдары қызметкерлерінің әрекеттеріне жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау; және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге мақсаттарда өзге де консультативтік-кеңесші органдарды құрады.».

2-бап. Осы Заң 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң
Президенті   Н. Назарбаев